

Varna uporaba izdelkov iz poliuretana

Raznolik izdelek

Lepila in tesnilne mase iz poliuretana (PU) so vsestranski, inovativni in varni izdelki. Uporabljajo se v najrazličnejše namene kot so gradbeništvo, embalaža, avtomobili, pohištvo, inženiring, pomorstvo, transport in mnogo drugih.

Poliuretanski izdelki se proizvajajo z reakcijo **diizocianatov** in **poliolov**.

VAŠI ZAPOSLENI SE BODO MORALI
USPOSOBITI ZA VARNO UPORABO
POLIURETANSKIH IZDELKOV.

! Sprejeta nova uredba

V povezavi s krovno evropsko uredbo REACH je bila 4. avgusta 2020 v Uradnem listu Evropske unije (EU) objavljena nova uredba 2020/1149, ki prinaša novo omejitev za **diizocianate**. Ti lahko povzročijo preobčutljivost dihal in kože, zato uredba zahteva usposabljanje pred uporabo izdelkov, ki jih vsebujejo nad določeno koncentracijo.

Cilj krovne uredbe REACH o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij je izboljšanje varovanja zdravja ljudi in okolja pred tveganji, ki jih lahko povzročajo kemikalije, ob hkratnem izboljšanju konkurenčnosti evropske kemijske industrije.

Kaj pomeni omejitev, kako se razvija usposabljanje in kakšen je časovni načrt izvedbe?

Vaše osebe mora do 24. avgusta 2023 opraviti usposabljanje in pridobiti certifikat za varno delo s proizvodi, ki vsebujejo diizocianate. To velja za vse poklicne in industrijske uporabnike proizvodov s skupno koncentracijo monomernega diizocianata $> 0,1\%$. Od 24. februarja 2022 dalje mora biti na etiketi teh proizvodov naveden stavek, ki opozarja na zahtevo po usposabljanju. FEICA je v sodelovanju z ISOPA in ALIPA, industrijskima združenjema proizvajalcev diizocianata, pripravila učno gradivo, namenjeno njegovim članom in uporabnikom lepil ali tesnil, ki je na voljo na posebni spletni strani FEICA, namenjeni usposabljanju PU www.feica.eu/PUinfo.

Platforma za usposabljanje PU, ki je na voljo v šestih jezikih, je dostopna na www.safeusediisocyanates.eu. Do konca leta 2022 bo platforma na voljo v vseh jezikih EU.

Do 24. avgusta 2023 bo certifikat, ki izkazuje opravljeno usposabljanje, vključno s končnim izpitom, obvezen za vse poklicne in industrijske uporabnike, ki bodo uporabljali proizvod. Sprejeto pravno besedilo zahteva, da usposabljanje izvede strokovnjak s področja zdravja in varnosti pri delu. Delodajalci morajo hraniti dokumentacijo o usposabljanju svojih zaposlenih.

Zahtevane oznake na embalaži

24. februar
2022

Uporabniki usposobljeni in certificirani

24. avgust
2023

Od 24. avgusta 2023 naprej morajo biti industrijski in poklicni uporabniki pred uporabo obvezno usposobljeni v skladu z uredbo.

»» Industrija si močno prizadeva za varno uporabo diizocianatov ter varnost in zdravje pri delu. ««

Pogosta vprašanja in odgovori

? Ali so diizocianati varni?

Podobno kot pri drugih snoveh, je uporaba diizocianatov varna, če se z njimi ravna v skladu z ustreznimi ukrepi za obvladovanje tveganj in varnostnimi ukrepi. Pomembno je tudi poudariti, da diizocianati v končnih izdelkih skorajda niso prisotni. Diizocianati se uporabljajo izključno kot reaktivne kemikalije; reagirajo s polioliolom, da ustvarijo poliuretanski izdelek, in se med reakcijo porabijo.

? Kaj je preobčutljivost dihal?

Preobčutljivost pomeni, da lahko oseba po izpostavitvi tej snovi nanjo postane alergična. V primeru preobčutljivosti se lahko pri osebi ob vsakem ponovnem stiku s snovjo (celo v zelo nizkih koncentracijah) pojavi močna alergijska reakcija, ki vpliva na dihalo (npr. astma). Zdravstveno stanje večine posameznikov z astmo, povezano z diizocianati, se po prenehanju izpostavljenosti izboljša ali pa povsem ozdravi.

? Ali obstaja standard za merjenje 0,1-% prostega monomernega diizocianata? Bo FEICA nudila podporo?

Obstaja več možnih metod. Metoda CAM-0642303-18E je v lasti podjetja CURRENTA GmbH & Co OHG, FEICA pa ima neekskluzivno in neprenoslivo licenco. Ker ima FEICA licenco, se njegovi člani lahko sklicujejo na to licenco za pridobitev popusta za stranko. Če niste član pa licenco lahko za polno ceno kupite pri podjetju CURRENTA.

? Ukvarjamo se s prodajo/distribucijo. Kaj moramo storiti?

Informacije, ki jih prejmete od dobavitelja izdelkov, posredujte svojim strankam.

? Kaj pa poliuretanski izdelki za splošno uporabo?

Nova uredba se nanaša le na poklicne uporabnike in industrijo. Ločena omejitev za splošno uporabo je stopila v veljavo že pred več leti.

? Kdaj bo ta uredba začela veljati?

Nova uredba je bila sprejeta 4. avgusta 2020 in je začela veljati 24. avgusta 2020. Do 24. avgusta 2023 morajo biti vsi uporabniki poliuretanskih izdelkov usposobljeni in certificirani preden jih znova uporabijo.

? Kdaj moramo posodobiti oznake na embalaži naših izdelkov?

Zakonsko zahtevano besedilo mora biti navedeno na embalaži od 24. februarja 2022 naprej.

? Ali bodo poliuretanska lepila in tesnila ostala na trgu?

Ukrepi na podlagi uredbe so namenjeni preprečevanju nevarnega ravnanja z diizocianati in ne omejitvi razpoložljivosti izdelkov. Poliuretanska lepila in tesnilne mase bodo zaradi svojih edinstvenih lastnosti in raznovrstne uporabnosti ostali široko razpoložljivi.

? Ali dobavitelj potrebuje potrditev svoje stranke (prejemnika izdelkov, ki vsebujejo diizocianate)?

Ne, dobavitelj mora zagotoviti, da poklicne ali industrijske stranke prejmejo informacije o zahtevah glede usposabljanja. Uredba ne zahteva, da bi morala stranka ali uporabnik te informacije prebrati ali potrditi njihov prejem. Poleg tega mora dobavitelj na embalaži navesti naslednjo izjavo: „Po 24. avgustu 2023 se pred industrijsko ali poklicno uporabo zahteva ustrezno usposabljanje.“ Strankino potrdilo o prejemu ni potrebno.

? Kako je organizirano usposabljanje? Ali mora dobavitelj zagotoviti usposabljanje?

Dobavitelj mora zagotoviti, da je uporabnikom na voljo usposabljanje v skladu z zahtevami uredbe. Usposabljanja ni treba organizirati dobaviteljem samim. V ta namen FEICA, skupaj z ISOPA in ALIPA, združenjema proizvajalcev diizocianatov, pripravlja gradivo za usposabljanje v vseh jezikih Evropske unije, ki bo skladno s pravnimi zahtevami. Gradivo za usposabljanje bo na voljo na e-platforni, ki omogoča spletno učenje, spletne seminarje ali usposabljanje v učilnicah, opravljanje preizkusa znanja in izdajo potrdila o opravljenem usposabljanju. Dobavitelj je tako odgovoren, da stranki posreduje informacije o usposabljanju, delodajalec pa mora poskrbeti, da njegovi relevantni zaposleni usposabljanje opravijo in da se opravljeno usposabljanje dokumentira.

? Kar zadeva račun za izvajalca usposabljanja za podružnice podjetja, npr. podjetje X Nemčija GmbH in podjetje X Francija SA, ali je potreben račun za vsako podružnico ali en račun za celotno skupino podružnic?

Podjetje X Nemčija GmbH, ki ima račun za izvajalca usposabljanja, lahko izvaja usposabljanje za zaposlene v vseh podružnicah podjetja X, vključno z npr. zaposlenimi v podjetju X Francija SA. Podjetje X Francija SA lahko zaprosi tudi za svoj lasten račun za izvajalca usposabljanja, vendar to prinaša stroške. Gre za poslovno odločitev podjetja X, ali želi imeti en račun za celotno skupino ali pa več računov za izvajalce usposabljanja za posamezne pravne subjekte. Za dodatne informacije o tem, kako pridobiti račun za izvajalca usposabljanja, se obrnite na ISOPA/ALIPA ali preverite www.safeusediisocyanates.eu.

? Na koga lahko naslovimo morebitna vprašanja?

Na vprašanja v zvezi z izdelki vam lahko odgovori vaš dobavitelj. Če želite izvedeti več o poteku razvoja usposabljanja ali drugih povezanih splošnih temah, se obrnite na GZS-Združenje kemijske industrije, zki@gzs.si, https://www.gzs.si/zdruzenje_kemijske_industrije, tel. 01 5898257 ali 01 5898263 oz. na FEICA, info@feica.eu, www.feica.eu.

? Je predviden izpit kot dokazilo o pridobljenem znanju?

Izda se certifikat, ki izkazuje opravljeno usposabljanje. Izpitna vprašanja so vzeta iz velike zbirke vprašanj, vezanih na učno gradivo, in če boste uspešno opravili preskus znanja, boste prejeli certifikat.

? Kje je na voljo več informacij o diizocianatih?

Proizvajalci diizocianatov zagotavljajo informacije o njih in varnem ravnanju z njimi na svojem spletnem mestu <http://www.safeusediisocyanates.eu/>